

विरार जि. पालघर येथील ३० खाटांच्या
ग्रामीण रुग्णालयाचे मुख्य इमारत बांधकामाचे
अंदाजपत्रक व आराखड्यास प्रशासकीय
मान्यता देण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: प्रशामा-२०२३/ प्र.क्र.५५/ आरोग्य-३अ
मंत्रालय, १० वा मजला, संकूल इमारत,
गोकूलदास तेजपाल रुग्णालय आवार, मुंबई.
दिनांक : ७ मार्च, २०२४.

वाचा :- सहसंचालक, आरोग्य सेवा, रुग्णालये (राज्यस्तर), मुंबई यांचे पत्र क्रमांक: आआसे/कक्ष-
३/टे-६/विरार३०खाटाबांधकाम/१६७६-७७/२३ दि. २२.०२.२०२३.

प्रस्तावना :-

शासन निर्णय सार्वजनिक आरोग्य विभाग दि. २८.११.२०२३ अन्वये मौजे विरार, जि. पालघर येथे ३० खाटांचे ग्रामीण रुग्णालय स्थापन करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे. त्याप्रमाणे मौजे विरार, जि. पालघर येथील ३० खाटांच्या रुग्णालय इमारतीचे बांधकामाचे रु. २४.८९ कोटी (अक्षरी रु. चोवीस कोटी एकोणनव्वद लक्ष फक्त) इतक्या किमतीच्या अंदाजपत्रक व आराखड्यांना प्रशासकीय मान्यता देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधिन होता.

शासन निर्णय :-

विरार जि. पालघर येथील ३० खाटांच्या ग्रामीण रुग्णालयाचे मुख्य इमारत बांधकामाचे एकूण रु. २४.८९ कोटी (अक्षरी रु. चोवीस कोटी एकोणनव्वद लक्ष फक्त) इतक्या अंदाजपत्रकास सोबत जोडलेल्या RECAPITULATION SHEET प्रमाणे खालील अटी व शर्तीच्या अधिन राहून प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे:-

अटी व शर्ती :-

१) इमारत बांधकाम करण्यापूर्वी विद्युतीकरणाच्या कामासाठी मुख्य अभियंता (विदयुत) व स्थापत्यांच्या कामासाठी मुख्य अभियंता (स्थापत्य) यांची तांत्रिक मंजूर घेण्यात यावी.

- २) कामासाठी निविदा मागविण्यापूर्वी सदर कामास मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांची तांत्रिक मंजूरी घेणे आवश्यक राहिल.
- ३) बांधकामासाठी उपलब्ध होणाऱ्या नियतव्ययामधून सदर कामास निधी उपलब्ध करून देण्याच्या अटीच्या अधिन राहून प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.
- ४) सदर कामाची ई-निविदा करतांना कामाचे तुकडे न करता एकत्रित निविदा करण्यात यावी.
- ५) कामासाठीच्या जागेची उपलब्धता, योग्यता व जागा पुरेशी आहे किंवा नाही याबाबतची खात्री संबंधित आरोग्य संस्था प्रमुखांनी करावी.
- ६) क्षेत्रिय जागेच्या परिस्थितीनुसार व आरोग्य संस्थांच्या आवश्यकतेनुसार प्रस्तावित कामाच्या किंमतीमध्ये अनावश्यक वाढ करण्यात येवू नये.
- ७) सदरचे अंदाजपत्रक हे ढोबळ नमुना अंदाजपत्रक असल्याने, या कामांच्या सविस्तर अंदाजपत्रकांना तांत्रिकदृष्ट्या मान्यता ही सार्वजनिक बांधकाम खात्याच्या त्या-त्या क्षेत्राच्या सक्षम अधिकाऱ्यांकडून करण्यात येईल.
- ८) स्थानिक ग्रामीण नगर विकास संस्थेच्या संबंधित नियमानुसार बांधकाम परवानगी तसेच भोगवटा प्रमाणपत्र मिळविण्याची जबाबदारी सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांची राहिल.
- ९) प्रत्यक्ष काम करतेवेळी पर्यावरण विभाग, शासन निर्णय क्र.इएनव्ही-२०१३/प्र.क्र.१७७/तां.क.१ दि. १० जानेवारी, २०१४ मध्ये उल्लेख करण्यात आलेल्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार कार्यवाही करण्यात यावी.
- १०) रुग्णालयाचे नकाशे तपासून नकाशांमध्ये रुग्णालयासाठी आवश्यक ऑक्सिजन पाईपलाईन, एअर कंडीशनरसाठी जागा व त्यांच्या duct चे नियोजन, दिव्यांगांकरीत करावयाच्या सोयीसुविधा, त्या व्यक्तींसाठी रुग्णालयात करावयाचे पथ-वे इ. तसेच याबाबतची Functionality विचारात घेवून

रुग्णालयाचे नकाशे सुधारीत करण्यात यावेत. तसेच रुग्णालय डिझायनिंग मधील तज्ञ व्यक्ती व रुग्णालयाशी संबंधित डॉक्टर व कर्मचारी यांचेशी चर्चा करून त्यानुसार रुग्णालयाचे नकाशे सुधारित करण्यात यावेत.

११) केंद्र शासनाकडून निर्गमित IPHS च्या २०२२ च्या मार्गदर्शक सुनचांनुसार अंदाजपत्रकामध्ये सुधारणा समाविष्ट करून प्रशासकीय मान्यतेच्या किंमतीच्या मर्यादेत राहून इमारतीचे बांधकाम करण्यात यावे.

१२) प्रस्तावित करण्यात आलेल्या इमारतीचे जोते क्षेत्रफळ कर्मचारीवर्ग यांच्या अनुज्ञेय मानकाप्रमाणे असल्याची खातरजमा करण्यात यावी.

१३) क्षेत्रीयस्तरावर सदर बांधकामाचा संबंधित उपसंचालक आरोग्य सेवा व जिल्हा शल्य चिकित्सक यांनी वेळोवेळी आढवा घ्यावा.

१४) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन निर्णय क्र.बीडीजी२०१७/प्र.क्र.६०/इमा-२, दि.०७.०७.२०१७ अन्वये कार्यवाही करावी.

१५) नियोजित जागा उपभोक्ता विभागाच्या ताब्यात असल्याचे प्रमाणपत्र प्राप्त करूनच सदर कामाच्या निविदा सुचना प्रसिध्द करण्यात याव्यात.

१६) अस्तीत्वातील रुग्णालय इमारत पाडण्यात येणार असून, उपभोक्ता विभागाने त्यासाठी स्ट्रक्चरल ऑडिट व योग्य त्या प्राधिकरणाची परवानगी काम करण्याअगोदर प्राप्त करून घ्यावी. रुग्णालय बांधकामासाठी जागा उपलब्ध होणार असल्याचे समितीस अवगत करण्यात आले आहे. रुग्णालय इमारत G+१ प्रस्तावित आहे. सदर रुग्णालयाच्या बांधकामाचे एकूण क्षेत्रफळ ४९०१.५९ चौ. मी. इतकी असून, बांधकामाचा दर रु. २८०००/- प्रति चौ. मी. आहे. सदर प्रस्ताव सन २०२२-२३ च्या दरसूचीवर आधारीत आहे.

१७) उच्चस्तरीय सचिव समितीने प्रस्तावित करण्यात आलेल्या इमारतीचे जोते क्षेत्रफळ व शासकीय इमारती हे IPHS मानकाप्रमाणे असणे आवश्यक आहे . सदर काम खाजगी वास्तुशास्त्रज्ञाकडून करण्यात येत असल्याने, त्या इमारतीचे आराखडे हे सार्वजनिक बांधकाम विभाग/शासकीय इमारतीच्या अनुज्ञेय मानकास अनुसरून असण्याची खातरजमा करण्याच्या तसेच अशा नकाशांना व वास्तुमांडणी आराखडयास शासनाचे वास्तुशास्त्रज्ञ यांची मान्यता घेण्याची कार्यवाही संबंधित उपभोक्ता विभागाने करण्याच्या अटीच्या अधिन राहून रु. २४.८९ कोटी इतक्या अंदाजित रकमेस सहमती दिली.

३. उपरोक्त १ ते १७ येथे नमूद अटींची पूर्तता करण्याची संपूर्ण जबाबदारी संबंधित कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग व जिल्हा शल्यचिकित्सक यांची राहिल.

४. सदर रुग्णालय इमारत बांधकामाकरीता येणारा खर्च खालील लेखाशिर्षाखाली मंजूर करण्यात आलेल्या अनुदानामधून भागविण्यात यावा.

	मागणी क्र.एच-८, मुख्यलेखाशिर्ष
४२१०	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यावरील भांडवली खर्च
०२	ग्रामीण आरोग्य सेवा
०४	सार्वजनिक आरोग्य
२००	इतर कार्यक्रम पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना
(००)(०१)	मोठी बांधकामे
५३	मोठी बांधकाम
सांकेतांक क्र.	सांकेतांक क्र. (४२१० ०१४१)

५. हे आदेश सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.निरंक /२०२४इमा-२ दि. २३.०२.२०२४ नुसार तसेच शासन निर्णय, वित्त विभागाच्या शासन निर्णय क्र.विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/ विनियम,भाग-२, दि.१७.०४.२०१५ सोबतच्या परिशिष्टातील वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८ मधील भाग-पहिला, उपविभाग-पाच मधील अनुक्रमांक १ येथील परिच्छेद

क्र.१३४ नुसार प्रशासकीय विभागांना प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार व सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या उच्चस्तरीय सचिव समितीच्या दि. १ मार्च, २०२४ रोजी झालेल्या बैठकीत देण्यात आलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०३०७१०२८४०६६१७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अ.भि.मोरे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. महालेखापाल १ / २, महाराष्ट्र (लेखा व लेखापरिक्षा) / लेखा व अनुज्ञेयता, मुंबई/ नागपूर.
२. आयुक्त (आरोग्य सेवा) तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
३. सहसंचालक, आरोग्य सेवा, रुग्णालये (राज्यस्तर), मुंबई
४. सहसंचालक, आरोग्य सेवा (अर्थ व प्रशासन), मुंबई/ पुणे.
५. उपसंचालक, आरोग्य सेवा, मुंबई मंडळ, ठाणे.
६. जिल्हा शल्यचिकित्सक, पालघर
७. जिल्हा आरोग्य अधिकारी, पालघर.
८. जिल्हा कोषागार अधिकारी, पालघर.
९. कार्यकारी अभियंता, सा. बा. विभाग, पालघर.
१०. अवर सचिव (अर्थसंकल्प), सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
११. अवर सचिव (आरोग्य-३), सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१२. कक्ष अधिकारी, इमारत १/२, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१३. निवडनस्ती (आरोग्य-आ३अ).

Name of the Department : Public Health Department
Name of Work : Construction of 30 Bedded Rural Hospital at Virar Tal. Vasai Dist - Palghar.
Executing Agency : Public Works Department
Land Availability : Yes
Architect : Private

RECAPITULATION SHEET

Sr. No.	Particulars of Scope		Unit Rate Norms Rs Per (Sqmt./ Meter/ LumpSum etc.)		Cost Rs.	
					Component Wise	Total
(A)	ESSENTIAL ITEMS (Components)					
1	Building proper (Built Up Area - Sq.m)					
	Ground Floor	2468.92	Sq. M	28,000	6,91,29,760	
	First Floor	2432.67	Sq. M	28,000	6,81,14,760	
	Total B.U.A. =	4901.59	Sq. M		Sub Total (A1)	13,72,44,520
2	Electrification	Internal		5% of (A1)	68,62,226	
		External		6% of (A1)	82,34,671	
	Fire Fighting Arrangements etc.			@800/Sq.mt.	39,21,272	
	Lifts	2		25,00,000	50,00,000	
	Air Conditioning (for operation theatre)			L.S.	20,00,000	
	Medical Gas Pipeline			L.S.	1,00,000	
	Pump house, bore well etc			L.S.	5,00,000	
					Sub Total (2)	2,66,18,169
3	Water Supply & Sanitary Works		5% of (A1)		Sub Total (3)	68,62,226
4	Furniture	3431.11	Sq. M	5000	Sub Total (4)	1,71,55,565
					Sub Total (A)	18,78,80,480
(B)	MISCELLANEOUS ITEMS					
	Water Main Storage	100000	Litres	23	23,00,000	
	Internal road, Land Development, Parking, Land Scaping, Soil Investigation etc.		4.5% of (A1)		61,76,003	
					Sub Total (B)	84,76,003
	Project Cost (P)= (A) + (B)					19,63,56,484
(C)	PROVISIONS					
	(i) Contingencies	4% on (sub total A1)			54,89,781	
	(ii) GST	18% on (P)			3,53,44,167	
	(iii) Price Escalation	5% on (P)			98,17,824	
	(iv) Labour Insurance	1% on (P)			19,63,565	
					Sub Total (C)	5,26,15,337
	TOTAL PROJECT COST (TPC) (A+B+C)					24,89,71,820
	Say Rs. Lakhs				2489.72	
1	Bldg Civil (A1)		=	Rs	28,000 /Sqm	
2	Bldg Civil, Elect, Water Supply, Furniture (A)		=	Rs	38,331 /Sqm	
3	Total (A+B)		=	Rs	40,060 /Sqm	